

Kwaliteitskamer Gent – Statuten

ENTITEIT **Stadsbouwmeester Gent**
CONTACTPERSOON Peter Vanden Abeele

DOELSTELLING KWALITEITSKAMER GENT

Gent kiest voor ruimtelijke kwaliteit. Ongeacht alle intenties komt die kwaliteit niet zomaar tot stand. Kwaliteit krijgt kansen door intenties van bouwheren en opdrachtgevers, visies van ontwerpers, meningen van diensten en maatschappelijke opinies samen te brengen tot een project dat meerwaarde voor de stad beoogt. Kwaliteit vraagt daarom om een goed gesprek tussen al die partijen. De rol van de stadsbouwmeester is om dit gesprek te organiseren en op basis daarvan en vanuit zijn autonome positie Groep Gent te adviseren.

Gent kiest voor overleg als de basis om tot kwaliteitsvolle projecten te komen. De Kwaliteitskamer Gent is, als externe commissie van de stadsbouwmeester, een plek en ogenblik waar dit gesprek over de kwaliteit van geplande beeldbepalende bouwprojecten en publieke ruimte in Gent plaats kan vinden. De Kwaliteitskamer bespreekt, bediscussieert, overweegt, begeleidt en ondersteunt opdrachtgever / bouwheer / ontwerper én de stedelijke diensten. Ze adviseert Groep Gent op basis van dit gesprek. Het gevoerde gesprek is niet vrijblijvend. Het gesprek vormt de basis voor een beleid gericht op kwaliteit.

Gent kiest voor een brede Kwaliteitskamer met diverse stemmen rond de tafel: architectuur, stedenbouw, erfgoed, landschap, publieke ruimte en infrastructuur. Deze scope laat toe dat de Kwaliteitskamer de ruimtelijke kwaliteit breed en geïntegreerd kan benaderen.

Gent kiest voor een brede Kwaliteitskamer met diverse types van dossiers op tafel. De Kwaliteitskamer wil een plek zijn waar niet alleen bouw dossiers en erfgoed dossiers aan bod komen, maar waar ook masterplannen of beeldkwaliteitsplannen besproken worden, waar ze landschaps- of infrastructuurprojecten met stedelijke impact kunnen adviseren en waar ze bijdrage kunnen leveren bij de visievorming van de stedelijke overheid rond ruimtelijke ontwikkelingen.

Gent wil een compacte, professionele Kwaliteitskamer die systematisch projecten beoordeelt en waarbij het voor bouwheren / opdrachtgevers / ontwerpers duidelijk is welke projecten aan de Kwaliteitskamer moeten worden voorgelegd. De gemeenteraad keurde daarom op 23 januari 2017 de opdracht van de Kwaliteitskamer goed, inclusief drie nota's die de leidraad vormen voor het functioneren van de Kwaliteitskamer: de statuten, het huishoudelijk reglement en het advieskader. In maart 2021 werden drie vernieuwde nota's goedgekeurd door de gemeenteraad op basis van een eerste tussentijds evaluatierapport van de werking van de kwaliteitskamer 2018-2020.

1. De statuten zorgen voor de juridische verankering van de Kwaliteitskamer en beschrijven statuut, zetel, opdracht, samenstelling, werking en deontologische regels van de Kwaliteitskamer.
2. Het huishoudelijk reglement beschrijft de expertise en taakverdeling, de praktische doorloop van de advisering, de rapportage over de werking en de voorziene vergoedingen.
3. Het advieskader vormt de leidraad voor het selecteren van dossiers die voorgelegd worden aan de Kwaliteitskamer.

STATUTEN KWALITEITSKAMER GENT

Artikel 1 Statuut en zetel

1.1 De Kwaliteitskamer Gent (hierna: de Kwaliteitskamer) is een sui generis adviesorgaan voorgezeten door de Stadsbouwmeester waarvan de opdrachten, samenstelling, werking en deontologische regels beheerst worden door haar statuten (document 1), het huishoudelijk reglement (document 2) en haar advieskader (document 3).

1.2. De Kwaliteitskamer zetelt te 9000 Gent, Botermarkt 1. De Kwaliteitskamer kan beslissen om haar vergaderingen op een ander adres op het grondgebied van de Stad Gent te organiseren.

Artikel 2 Opdracht

De stadsbouwmeester adviseert Groep Gent over de ruimtelijke en architecturale kwaliteit van projecten op het grondgebied van de stad Gent. De adviezen stadsbouwmeester worden opgesteld vanuit het team van de Stadsbouwmeester ofwel via de Kwaliteitskamer Gent.

De Kwaliteitskamer is een externe commissie die, op vraag van de Stadsbouwmeester, Groep Gent adviseert in functie van het waarborgen van ruimtelijke en architecturale kwaliteit. Het advies van de Kwaliteitskamer staat autonoom ten aanzien van de werking van de stedelijke diensten.

Het advies van de Kwaliteitskamer kan zowel informeel van karakter zijn in functie van kwaliteitsbegeleiding, als formeel zijn in functie van besluitvorming door het college van burgemeester en schepenen.

Het advies van de Kwaliteitskamer is richtinggevend voor het beleid en complementair aan adviezen van andere stadsdiensten, adviesorganen, of door lopende participatietrajecten, ...

2.1 Advies bouwprojecten

De Kwaliteitskamer heeft als opdracht om de Groep Gent te adviseren over de kwaliteit van beeldbepalende bouwprojecten en projecten voor de publieke ruimte die grote impact hebben op de ruimtelijke kwaliteit van de stad. De criteria voor het bepalen van het beeldbepalend karakter van projecten worden vastgelegd in een advieskader.

2.2 Advies ontwikkelingen & visievorming

De Kwaliteitskamer kan ook gevraagd worden om bij te dragen tot visievorming over meer globale thema's: de stedelijke beeldkwaliteit, mogelijkheden voor reconversie, uitbouw van het openbaar domein, ... Daarbij kan de Kwaliteitskamer vanuit de verschillende expertises die zij verenigt dergelijke stedelijke thema's multidisciplinair belichten en zo bijdragen tot de stedelijke beleidsvoorbereiding.

Artikel 3 Samenstelling

3.1. De Kwaliteitskamer bestaat uit de Stadsbouwmeester, die de rol van voorzitter opneemt, en zes externe deskundigen (natuurlijke personen) met elk minimaal 5 jaar professionele ervaring in een of meerdere van de expertisegebieden architectuur, stedenbouw, erfgoed, landschappen en publieke ruimte. Ten minste drie deskundigen hebben ervaring en autoriteit in twee van deze vijf expertisegebieden.

Er wordt naar gestreefd dat maximum twee derde van de externe deskundigen van de Kwaliteitskamer hetzelfde geslacht hebben.

3.2. De externe deskundigen van de Kwaliteitskamer moeten bovendien voldoen aan de volgende formele voorwaarden:

- > Geen politiek mandaat bekleden;
- > Niet werkzaam zijn binnen de Groep Gent;
- > Voldoen aan vereiste taalkennis Nederlands;
- > De burgerlijke en politieke rechten genieten;
- > Niet straf- of tuchtrechtelijk veroordeeld zijn voor belangenvermenging of andere schendingen van de beroepsintegriteit;
- > Onderschrijven de anti-discriminatieverklaring.

3.3. De externe deskundigen worden voor een termijn van zes jaar aangesteld door het college van burgemeester en schepenen (hierna genoemd college), op advies van een beoordelingscommissie die samengesteld is uit ambtenaren van de Stad Gent die werkzaam zijn in een van de vijf expertisegerieden, onder het voorzitterschap van de Stadsbouwmeester of een externe voorzitter. De selectie gebeurt na een openbare oproep tot kandidaturen, volgens de regels en criteria die het college hiervoor binnen de perken van onderhavige statuten vaststelt. Uit de niet-geselecteerde kandidaturen kan het college een reservelijst samenstellen.

3.4. De Kwaliteitskamer wordt om de drie jaar voor de helft vernieuwd.

3.5. Het college kan beslissen om de aanstelling van de externe deskundigen in de Kwaliteitskamer met gemotiveerde reden een jaar te verlengen.

3.6. Door hun kandidatuur en aanstelling aanvaarden de externe deskundigen alle bepalingen van de statuten, het huishoudelijk reglement, en haar advieskader van de Kwaliteitskamer.

3.7. Het lidmaatschap van externe deskundigen in de Kwaliteitskamer eindigt door:

- > Het verstrijken van de termijn van de aanstelling;
- > Ontslag van het lid door het college;
- > Vrijwillig ontslag van het lid;
- > Overlijden.

Het college kan een externe deskundige ontslaan uit de Kwaliteitskamer wanneer hij/zij niet voldoet aan de voorwaarden van de statuten en/of het huishoudelijk reglement, hierop een inbreuk beging of om andere redenen niet meer geschikt wordt geacht. Het college beslist hierover op advies van de Stadsbouwmeester, nadat het lid de gelegenheid kreeg om schriftelijk te reageren. Het college kan het lid schorsen in afwachting van haar definitieve beslissing.

Een externe deskundige kan op elk moment vrijwillig ontslag nemen door een aangetekend schrijven te richten aan het college. Het ontslag gaat in op de eerstvolgende vergadering van de Kwaliteitskamer.

Een externe deskundige wordt geacht vrijwillig ontslag te nemen wanneer hij/zij afwezig is op drie opeenvolgende vergaderingen van de Kwaliteitskamer. Op gemotiveerd verzoek van het extern deskundige kan de voorzitter beslissen om hiervan af te wijken.

3.7. Na ontslag of overlijden geeft het college de bevoegdheid aan de Stadsbouwmeester om de weggevallen externe deskundige voor de resterende aanstellingstermijn van rechtswege te vervangen door een andere externe deskundige uit de reservelijst of organiseert het college een nieuwe openbare oproep. In afwachting van de vervanging zet de Kwaliteitskamer haar werkzaamheden verder, tenzij de samenstelling ontoereikend is om haar opdrachten adequaat te

vervullen. In dat geval kan het college beslissen om de werking tijdelijk te schorsen tot de Kwaliteitskamer terug deugdelijk is samengesteld.

Artikel 4 Werking

4.1. De Stadsbouwmeester is ambtshalve voorzitter van de Kwaliteitskamer. De Kwaliteitskamer kiest onder haar externe deskundigen een ondervoorzitter, die de taken van de voorzitter overneemt indien hij/zij afwezig is. Het team van de Stadsbouwmeester (team SBM) staat in voor het secretariaat van de Kwaliteitskamer. Het team SBM plant en organiseert onder leiding van de voorzitter de werkzaamheden van de Kwaliteitskamer, zoals omschreven in het huishoudelijk reglement en het advieskader.

4.2. Het college stelt de prestatievergoedingen vast die de externe deskundigen van de Kwaliteitskamer ontvangen.

4.3. De Kwaliteitskamer vergadert geldig als ten minste de helft van de externe deskundigen aanwezig is. Beslissingen worden bij eenvoudige meerderheid van de stemmen genomen. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend of, in zijn/haar afwezigheid, de stem van de ondervoorzitter.

4.4. De vergaderingen van de Kwaliteitskamer zijn niet openbaar.

4.5. De Kwaliteitskamer kan onder haar externe deskundigen taken verdelen en interne werkgroepen inrichten, op voorwaarde dat dit niet gepaard gaat met een delegatie van beslissingsbevoegdheid. De Kwaliteitskamer kan andere externe deskundigen met raadgevende stem bij haar werkzaamheden betrekken, mits dit geen aanleiding geeft tot belangenvermenging of (schijn van) partijdigheid of vooringenomenheid.

4.6. Per cyclus van drie jaar, gelijklopend met de vervanging van de helft van de Kwaliteitskamer, rapporteert de Stadsbouwmeester over de werking van de Kwaliteitskamer en het gehanteerde advieskader aan het college en de gemeenteraad. Dit verslag geeft een overzicht van haar werkzaamheden gedurende de afgelopen drie jaar en toont in het bijzonder aan hoe de Kwaliteitskamer daarmee heeft bijgedragen tot de ruimtelijke en architecturale kwaliteit.

4.7. De werking van de Kwaliteitskamer wordt binnen de perken van de statuten nader geregeld in het huishoudelijk reglement en haar advieskader. De statuten, het huishoudelijk reglement, het advieskader en wijzigingen ervan worden ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

4.8. De Stadsbouwmeester ziet als voorzitter toe op de goede naleving van de statuten, het huishoudelijk reglement en haar advieskader. De Stadsbouwmeester is bevoegd om het college op de hoogte te brengen van eventuele inbreuken of onregelmatigheden.

4.9. Vragen om informatie of afschriften van verslagen en adviezen worden in voorkomend geval behandeld overeenkomstig de regelgeving inzake de openbaarheid van bestuur.

Artikel 5 Deontologische regels

5.1 De Kwaliteitskamer voert haar opdrachten uit in alle onafhankelijkheid en onpartijdigheid en weert daarbij elke belangenvermenging, (schijn van) partijdigheid of vooringenomenheid. Het is de verantwoordelijkheid van elke externe deskundige om de (schijn van) partijdigheid, vooringenomenheid of belangenvermenging te herkennen. Elke belangenvermenging of gekend risico daarop moet onmiddellijk aan de voorzitter worden gemeld.

5.1.1 Van belangenvermenging is sprake wanneer een externe deskundige of een organisatie waaraan hij/zij verbonden is, bij een dossier of ander punt op de agenda van de Kwaliteitskamer een bijzonder belang heeft, hetzij persoonlijk, hetzij als gelastigde, hetzij via zijn/haar wettelijke of feitelijke partner, bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of hun werkgever. Het is verboden voor een externe deskundige om deel te nemen aan de werkzaamheden van de Kwaliteitskamer betreffende enig dossier of ander punt op de agenda waarbij in zijn/haar hoofde sprake is of kan zijn van belangenvermenging, en om kennis te nemen van het niet-publieke resultaat daarvan. Binnen de perken van de statutaire bepalingen kan de Kwaliteitskamer bij unanimité beslissen dat er in hoofde van de betrokken externe deskundige toch geen (risico op) belangenvermenging is en hem/haar alsnog betrekken in de werkzaamheden. De gemotiveerde beslissing wordt opgenomen in het verslag van de vergadering.

5.1.2 Van (schijn van) partijdigheid of vooringenomenheid is sprake wanneer een externe deskundige betrokken is bij werkzaamheden van de Kwaliteitskamer rond een dossier waarin een persoon belanghebbend is die met hem/haar een relatie van welke aard ook heeft of had, en daardoor het standpunt van de externe deskundige in positieve of negatieve zin kan beïnvloeden of een dergelijke schijn kan wekken. Hiervan kan onder meer sprake zijn wanneer een externe deskundige door zijn/haar professionele bezigheden een vertrouwensband heeft met een belanghebbende in een dossier.

In geval van mogelijke (schijn van) partijdigheid of vooringenomenheid verzoekt het lid de voorzitter onmiddellijk om verontschuldigd te worden of vraagt hij/zij het advies van de Kwaliteitskamer na de externe deskundigen alle nodige informatie te hebben verschaft.

Binnen de perken van de statutaire bepalingen kan de Kwaliteitskamer bij unanimité beslissen dat er in hoofde van het betrokken lid toch geen (risico op) partijdigheid of vooringenomenheid is en hem/haar alsnog betrekken in de werkzaamheden. De gemotiveerde beslissing wordt opgenomen in het verslag van de vergadering. Onverminderd het verbod op belangenvermenging en tenzij de Kwaliteitskamer bij unanimité beslist dat er geen (schijn van) partijdigheid of vooringenomenheid is, onthoudt een lid zich van alle werkzaamheden van de Kwaliteitskamer in het betreffende dossier.

5.1.3 De voorzitter onthoudt/verontschuldigt zich in geval van mogelijke (schijn van) partijdigheid, vooringenomenheid of belangenvermenging of in de gevallen waarbij zijn onafhankelijke oordeel in het gedrang zou kunnen komen.

5.2 De externe deskundigen van de Kwaliteitskamer aanvaarden geen enkele beïnvloeding of poging tot beïnvloeding in dossiers en brengen de voorzitter hiervan zo nodig onmiddellijk op de hoogte. Zij aanvaarden ook geen gelden, geschenken of gunsten die op enigerlei wijze te maken hebben met hun aanstelling in de Kwaliteitskamer.

5.3 De externe deskundigen onthouden er zich van om bij mandatarissen of andere derden de indruk te wekken dat het advies van de Kwaliteitskamer te danken is aan hun individuele houding of inbreng.

5.4 De Stadsbouwmeester vertegenwoordigt de Kwaliteitskamer ten opzichte van het bestuur, de pers en derden en vertolkt hij/zij het standpunt van de Kwaliteitskamer. Behalve bij uitdrukkelijke delegatie is de Stadsbouwmeester de enige persoon die gemachtigd wordt het standpunt van de Kwaliteitskamer te vertolken en te verduidelijken.

5.5 De externe deskundigen van de Kwaliteitskamer zijn gebonden door een discretieplicht. Zij delen de inhoud van de besloten vergaderingen, het verloop van stemmingen en andere niet-publieke werkzaamheden niet mee, noch aan de betrokkenen bij de behandelde dossiers, noch aan de media of andere derden. Ze onthouden zich van (publieke) commentaren op de werkzaamheden van de Kwaliteitskamer in concrete dossiers.

5.6 De externe deskundigen van de Kwaliteitskamer bewaken vertrouwelijke informatie. Zij nemen alle nodige voorzorgen om te vermijden dat derden toegang krijgen tot persoonsgegevens en andere vertrouwelijke of gevoelige informatie die binnen de Kwaliteitskamer behandeld wordt.